

Rektorer behöver tid för det pedagogiska uppdraget

- Svenska rektorer har en stark ledarskapsutbildning.
- Samtidigt är omsättningen på rektorer hög i Sverige. En stor andel rektorer är nya i yrket och många av de mer erfarna rektorerna byter skola relativt ofta.
- Mindre erfarna rektorer lägger mer tid på administration och mindre tid på det pedagogiska uppdraget, jämfört med mer erfarna rektorer.

Detta framgår av den internationella undersökningen TALIS 2013, där Sverige var ett av 34 deltagande länder.

Att svenska rektorer har en stark ledarskapsutbildning är glädjande och något att bygga vidare på. Men den höga omsättningen på rektorer är en signal om att fundera över dess orsaker. Rektorerna behöver stöd att utveckla organisationen i skolorna, så att de får mer utrymme för att utöva sitt pedagogiska ledarskap. När många rektorer i Sverige är mindre erfarna i yrket och lägger mycket tid på administration, kan det bidra till att de inte hinner prioritera det pedagogiska uppdraget. Rektor har det pedagogiska ansvaret på skolan, och behöver ge lärarna stöd och stimulans att förbättra undervisningen för att eleverna ska få möjlighet att lära sig så mycket som möjligt.

FOKUS PÅ nr 1 är resultat från den Aktuella analysen "Svenska rektorer erfarenhet i nordiskt perspektiv". Analysen bygger på data från den internationella studien TALIS (The Teaching And Learning International Survey). TALIS undersöker hur lärare och rektorer ser på undervisning och lärmiljöer i årskurs 7–9. Genom att jämföra resultaten från olika länder kan man se vilka utmaningar som är gemensamma och vilka som är speciella för det egna landet. På så sätt kan man utveckla en rektors- och lärarprofession med hög kvalitet.

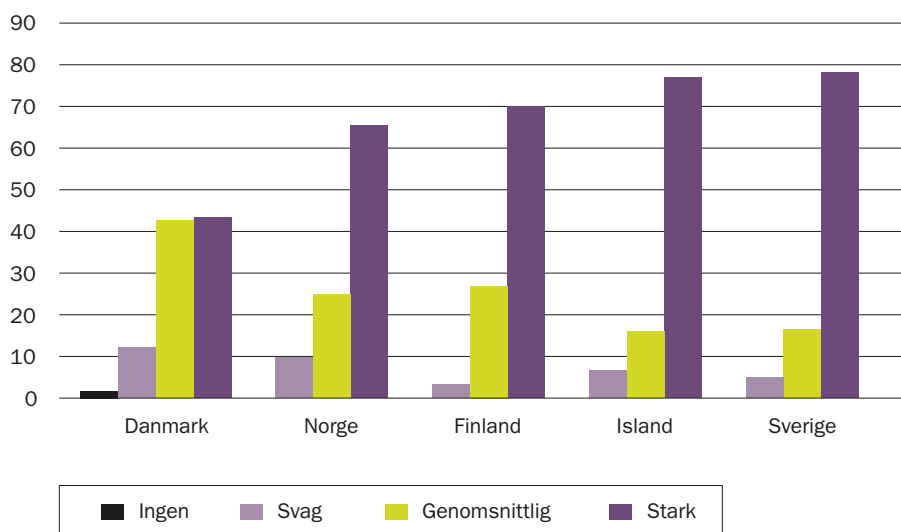
Läs mer på
www.oecd.org/edu/school/talis.htm

Svenska rektorer har en stark ledarskapsutbildning

TALIS skapar ett ledarskapsindex baserat på rektorernas svar på frågor om de gått en skolledar- eller rektorsutbildning, lärarutbildning och ledarskapskurser. Ledarskapsindexet är starkt om rektorn gått alla tre typerna av utbildningar, genomsnittligt om rektorn gått två av utbildningarna och svagt om rektorn bara gått en av utbildningarna. TALIS säger däremot ingenting om kvaliteten på utbildningarna.

Jämfört med övriga länder har svenska rektorer en stark ledarskapsutbildning. Som bilden visar har 78 procent en stark utbildning och bara 5 procent har en svag utbildning. Bland övriga 34 deltagande länder har i genomsnitt två tredjedelar av rektorerna en stark utbildning. Det goda svenska resultatet står sig även jämfört med de nordiska länderna.

Figur 1. TALIS ledarskapsindex.

Omsättningen på rektorer är hög i Sverige

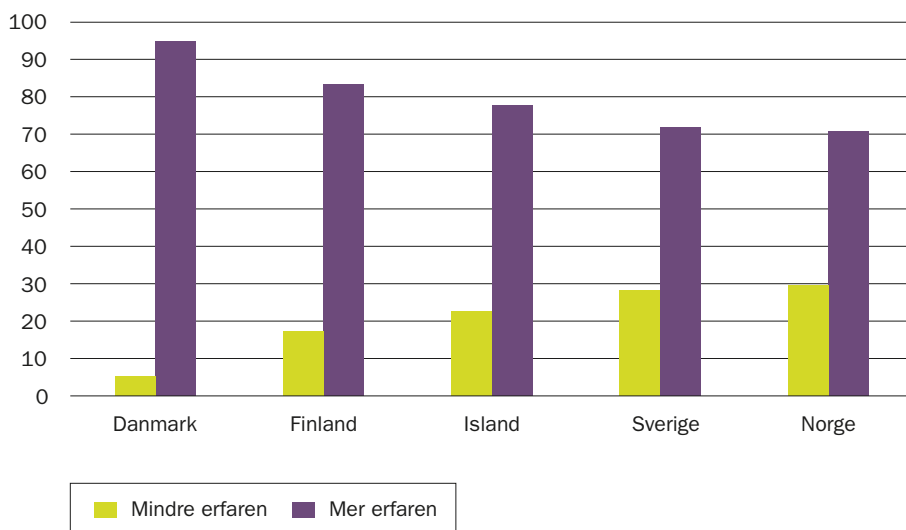
I Sverige finns det en relativt stor andel rektorer som är nya i yrket samtidigt som de mer erfarna rektorerna ofta byter skola. Detta tyder på en högre omsättning av rektorer i yrket och en större rörlighet mellan skolorna bland de mer erfarna rektorerna.

Av bilden framgår att drygt var fjärde rektor har varit verksam i tre år eller mindre i Sverige. Dessutom är var tredje erfaren rektor ny på skolan.

SÅ DEFINIERAR TALIS REKTORERNAS ERFARENHET

De *mindre erfarna* rektorerna har varit verksamma i yrket upp till tre år och de mer erfarna rektorerna har varit verksamma i mer än tre år. De *nya* rektorerna på skolan har arbetat på skolan i upp till tre år.

Figur 2. Erfarenhet i rektorsyrket.

Mindre erfarna rektorer lägger mer tid på administration

I alla de nordiska länderna lägger rektorerna mest tid på administration följt av uppgifter som hör till det pedagogiska uppdraget. Bara i Sverige finns det skillnader mellan hur mycket tid de mindre respektive mer erfarna rektorerna lägger på dessa två arbetsuppgifter. Här lägger de mindre erfarna rektorerna mer tid på administration och mindre tid på det pedagogiska uppdraget än de mer erfarna rektorerna.

Av TALIS framgår att de mindre erfarna rektorerna i Sverige i genomsnitt lägger 56 % av sin arbetstid på administration jämfört med 49 % för de mer erfarna rektorerna under ett skolår. Samtidigt ägnar de mindre erfarna rektorerna 15 % av tiden åt det pedagogiska uppdraget jämfört med 20 % för de mer erfarna rektorerna.

Sverige tillhör ett fåtal länder där rektorerna använder mer än hälften av sin arbetstid till administration. Därför finns det anledning att fråga sig vad det beror på. När många rektorer är mindre erfarna i yrket och lägger ner mer tid på administration, bidrar det till att det pedagogiska uppdraget i Sverige blir nedprioriterat.

FÖR FRÅGOR, KONTAKTA

tomas.matti@skolverket.se eller veronica.borg@skolverket.se

MER INFORMATION PÅ SKOLVERKET'S WEBBPLATS

TALIS 2013. En studie av undervisnings- och lärmiljöer i årskurs 7–9

Svenska rektorers erfarenhet i nordiskt perspektiv

– en analys av TALIS 2013

Skolverket har olika utbildningar för skolledare såsom Rektorsprogrammet och Rektorslyftet.

REKTORERNAS ARBETSTID

I TALIS uppger rektorerna hur stor andel av sin arbetstid de lägger på olika arbetsuppgifter under ett skolår. Följande ingår i arbetsuppgifter som rör administration och det pedagogiska uppdraget.

- **Administration:** Administrativa uppgifter, ledningsuppgifter och möten. Några exempel är personalfrågor, föreskrifter, rapporter, skolbudget, schemaläggning och klassindelning, strategisk planering, styrnings- och ledningsaktiviteter, svar på frågor från myndigheter på nationell, regional, läns- eller kommunnivå.
- **Det pedagogiska uppdraget:** Frågor om läroplan och kursplaner samt uppgifter och möten kopplade till undervisningen. Några exempel är utformning av kursplaner, egen undervisning, observationer i klassrummen, elevomdömen, handledning av lärare och fortbildning av lärare.

Det är genomsnittet av andelen arbetstid i procent för respektive arbetsuppgift som ligger till grund för jämförelsen mellan hur de mindre och de mer erfarna rektorerna fördelar sin arbetstid.